

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inostranstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedska izdaja za celo leto 60 din. Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 23-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Liubljana, petek 20. decembra 1940

Cena posamezni številki din 150

Božične misli

Daleč so že časi, ko smo praznovali lepe božične praznike v oni lepi mirni dobi, ko se je mogla zbrati na božične praznike vsa rodbina in ko ljudi niso trle skrbi zaradi zunanjih dogodkov. Danes tega mirnega uživanja božičnih praznikov ni več. Deloma zaradi ostrega tempa, ki vedno bolj prodira v vse življenje, še mnogo bolj pa zaradi zunanjih dogodkov. Zaradi teh danes tudi najmiroljubnejši narod ne ve, če bo mogel preživeti tudi prihodnje praznike v miru in ta negotovost jemlje božičnim praznikom oni lepi občutek miru, ki daje tem praznikom posebno lepo obeležje. Mir v naravi, mir v srcih ljudi, to je pravo božično razpoloženje, ki ga pa je danes vedno manj.

Vendar pa moramo biti zadovoljni, da uživamo vsaj takšne božične praznike, kakršne imamo, kajti v mnogih deželah ne morejo niti takšnih. Glavno je le to, da uživamo božične praznike v miru, da se nam vsaj ni treba bati za življenje svojih ljudi in za svoje življenje in v tej zavesti lahko pozabimo na vse druge nadloge. Zato pa je sedaj čas, da praznujemo božične praznike ne le kot rodbinske praznike v najožjem smislu besede, temveč tudi v tem širokem smislu, da se zavedamo svoje jugoslovanske skupnosti in da smo hvaležni svoji Jugoslaviji, ki nam je znala ohraniti mir. Priborila nam je s tem neprecenljivo dobroto in nas obvarovala neizmernega zla. Zato je prav, če tudi v dejanjih pokazemo Jugoslaviji svojo hvaležnost.

Res niso sedanji časi posebno veseli. Draginja pritiska vedno bolj, primanjkuje sedaj tega ali onega, nastajajo vedno nove težave. Toda vse te težave so nič v primeri s tisko, ki bi nas doletela, če bi si naša država ne znala obvarovati mir. In na to ne smemo nikdar pozabiti, tega se moramo vedno zavedati.

Mir je sreča, ki nam je bila naklonjena in za to srečo moramo tudi nekaj žrtvovati. Kakor se člani rodbine za božične praznike med seboj obdarujejo, tako bi se morali obdarovati tudi vsi člani naše velike domovine, ki je tudi neke vrste naša rodbina. Seveda pa morejo darovati le tisti, ki kaj imajo. Ti bi se morali zlasti za božične praznike zavedati svoje dolžnosti do svoje velike rodbine in skrbeti bi morali, da po svojih močeh čim bolj olepšajo svojim bratom božične praznike. Mnogo več kakor v drugih letih bi morali sedaj žrtvovati, ker njim tudi mir največ donaja. Marsikdo se sicer boji, da bi žrtvoval preveč, toda naj pomisli, kaj bi moral žrtvovati, če bi bila vojna, kaj bi mu vojna mogla vzeti. Zato pa naj vsak stori svojo socialno dolžnost in skrbi, da bo čim več ljudi preživelo praznike v zadovoljstvu.

Božični prazniki so prazniki ljudi dobre volje. Ljudi te dobre volje je vedno manj in zato preživljajo ljudje tudi božične praznike vedno manj srečno. Za sebe bi zato ljudje delali, če bi bili odločni proti vsem, ki niso ljudje dobre volje. Dosti je teh med nami in spoznamo jih po vesteh, ki jih širijo, odkrivajo se po malodušju, s katerim hočejo oslabiti našo družbo, izdajajo se po sluznosti do tujih interesov. To so oni ljudje, ki bi hoteli uni-

čiti naš mir, ki bi hoteli nam vzeti še to, kar smo ohranili. Za ljudi dobre volje velja božično oznanilo, ne pa za ljudi zle volje.

Z mirom v srcu, z zavestjo svoje skupnosti praznujemo božične

praznike, toda hkrati tudi z odločnostjo, da hočemo, da naše ognjišče, naše rodbinsko ko narodno, ostaja za vedno nedotakljivo za vsakogar in da bomo to ognjišče varovali vedno z največjo

odločnostjo in tudi s svojim življenjem. Bolj ko druga leta nas letos spajajo božični prazniki vse Jugoslovane v eno trdno skupnost in v tej zavesti je tudi pomembnost letošnjih božičnih praznikov.

Prošnjam za registracijo se mora priložiti obrtno pooblastilo (tudi v prepisu), izpisek iz trg. registra, podatki o izvršenem izvozu v l. 1937.—40.

Proti odloku Direkcije je dopustna v 15 dneh pritožba na trg. ministra, ki o pritožbah definitivno odloča.

Prijave se sprejemajo oktobra in aprila. Za prvo registracijo pa se sprejemajo prijave izjemoma v roku 30 dni po uveljavljenju uredbe.

Po poteku vsakega koledarskega leta črta Direkcija iz registra one, ki že dve leti niso izvažali.

Predsednik Škrbec je pojasnil posamezne določbe registracije.

To so veliki uspehi, kakor jih ni dosegla niti ena druga gospodarska stroka. Dosegla pa jih je le zato, ker je dobro organizirana, ker je enolna za vso državo. Brez dobre organizacije danes ne gre, a tudi ne brez dobrega tiska. Zato bi moral biti tudi vsak lesni izvoznik naročen na »Trgovski list«. Osrednji odsek bo v bodoče objavjal svoje okrožnice v »Trg. listuc«.

Uspeh lesne organizacije

Seja Osrednjega lesnega odseka pri Zvezi trgovskih združenj

Kaj zmore dobra organizacija in kako more varovati interese svojih članov, je dokazala organizacija naših lesnih trgovcev in proizvajalcev, predstavljena v Stalni delegaciji za lesno gospodarstvo kr. Jugoslavije. Nameravalo se je, da se vsa lesna izvozna trgovina postavi pod kontrolo, da se dekretirajo kontingenti in cene, da se v Beogradu določa, kdo sme izvažati les ali ne, skratka, da se zasebna iniciativa v lesni trgovini čim bolj omeji, toda vse te namere so se ali popolnoma ponesrečile ali pa omejile na znosljivo mero, ker je proti njim nastopilo trdno organizirano in enotno vse lesno gospodarstvo Jugoslavije. Če ne bi bilo te enotnosti, če ne bi bilo združeno vse lesno gospodarstvo vse Jugoslavije v eni organizaciji, ne bi bil ta uspeh nikdar dosežen. S tem pa je podana tudi vsem drugim gospodarskim strokam pot, po kateri se morejo in tudi morajo uveljaviti: v enolni državni organizaciji, kakor je izvedena v lesni stroki. Vsa lesna trgovina in vsa lesna proizvodnja sta združeni v Stalni delegaciji za lesno gospo-

darstvo. To Stalno delegacijo pa tvorijo popolnoma avtonomne lesne organizacije, tako v Sloveniji Osrednji lesni odsek pri Zvezi trgovskih združenj, ki združuje vse lesne trgovce in Lesni odsek pri Zvezi industrijcev, ki združuje vse lesne industrijce. Tako je slovensko lesno gospodarstvo docela organizirano in močno dovolj, da se uveljavi tudi v skupni vsedržavni organizaciji, v Stalni delegaciji, v kateri so vse organizacije enakovredne in zato tudi ni nobenega majoriziranja. Med vsemi organizacijami vladata sloga in medsebojno razumevanje, zato pa je tudi bil boj za revizijo uredbe o kontroli lesnega izvoza uspešen, kakor je mogel ugotoviti na seji Osrednjega lesnega odseka njegov predsednik Škrbec.

Sejo je otvoril ob 10. dopoldne predsednik Osrednjega odseka Franjo Škrbec, pozdravil vse navzočne, zlasti, ker so se zbrali v tako izredno lepem številu. Po imenovanju zapisničarja je prešel na dnevni red in podal svoje poročilo, iz katerega posnemamo:

Poročilo predsednika Franja Škrbca

Uvodoma je omenil, da je bila sklicana seja Osrednjega odseka, da poroča o izredno važni seji Stalne delegacije ter konferenci med člani Stalne delegacije in zastopniki vlade zaradi kontrole lesnega izvoza. Seje in konference v Beogradu so se udeležili za Osrednji odsek predsednik Škrbec, član odseka Friedrich in tajnik dr. Puštišek. Najprej je bila seja Stalne delegacije, da smo se med seboj dobro dogovorili, popoldne pa je bila konferenca z delegati vlade, kjer smo branili stališče svojih organizacij.

V krogih lesnih trgovcev je bilo zelo mnogo razburjenja, ker se ni hotela zasebna iniciativa le omejiti v izvozni trgovini, temveč tudi v notranji domači. V Evropi se razvija vse gospodarstvo pod vplivom čisto posebnih razmer. Države hočejo same trgovati in zato se pospešuje kolektivna trgovina. Morda je v tem glavni vzrok večine težav, ki so jih povzročile razne uredbe. Tako je vzbudila tudi uredba o kontroli lesnega izvoza silno razburjenje. Izdana je bila ta uredba brez zaslivanja naše organizacije. Naša organizacija je proti temu protestirala in zahtevala, da se v bodoče ne izda nobena uredba brez zaslivanja naših organizacij. Naš protest ni bil zaman in Stalna delegacija je bila vprašana za mnenje, kako se naj reformira uredba o kontroli lesnega izvoza. Naglasili smo, da se ne moremo zadovoljiti s tem, da se le

zasliši mnenje naše organizacije, temveč mora ta pri izdelavi nove uredbe sodelovati. Ta naša zahteva se je priznala za upravičeno in zato je bila sklicana uvodoma omenjena konferenca.

Predsednik Škrbec je nato poročal o poteku konference ter zlasti naglasil naslednje uspehe, ki so bili doseženi:

Tako se je kontrola lesnega izvoza omejila le na nekatere vrste, kakor drva, celulozni les, oglje, okrogel les vseh vrst, železniške prage, ekstrakte za strojenje, drevne skorje za strojenje in za smolarske proizvode. Izvoz vsega drugega lesa pa je izven kontrole, oz. omejen le na izdajo izvoznih potrdil.

Zelo važna je določba, da se bodo razdeljevali kontingenti na predlog Stalne delegacije.

Posebno hudo je bil boj zaradi čl. 8., ki daje Direkciji pravico trgovanja. Zahtevali smo črtanje vsega člena in po prav hudi borbi to tudi dosegli.

Dosegli smo nadalje, da je padla namera, da se zahteva za vsak vagon posebno potrdilo, kar je tudi tehnično čisto neizvedljivo.

Dosegli smo nadalje, da je padla kavgija, da so se določile prehodne določbe, po katerih bodo stara izvozna potrdila veljala še en mesec.

Posebno pomembna pa je uspeh, ki se je dosegel glede novih do-

in trgovci z gozdnimi proizvodi, ki so vpisani v register lesnih izvoznikov pri Direkciji za zun. trgovino. Ta registracija velja za vse izvozne države.

Podjetja, ki se hočejo zaregistrirati, morajo vložiti prošnjo za vpis v register pri oni strokovni organizaciji, ki je na sedežu njih obrata in včlanjena pri Stalni delegaciji. (Prošnje se vlagajo torej pri Osrednjem lesnem odseku.)

Izvažati smejo le podjetja, ki so registrirana in včlanjena pri eni od organizacij, ki so včlanjene pri Stalni delegaciji.

Druga vprašanja

Z zadovoljstvom so sprejeli zborovalci poročilo o doseženem uspehu, nato pa začeli razpravljati o raznih drugih vprašanjih. Daljša debata se je razvila glede akreditivov. O tem sicer še ni bil sprejet noben obvezen sklep, vendar pa se je v debati velika večina izjavila v tem smislu, da bi smeli trgovci prodajati les le proti akreditivom, izplačljivim v domačih bankah ali pa proti plačilu v naprej.

Z odobravanjem je bil sprejet predlog, da se apelira na vse trgovce, da ne dopuščajo šušmar-

jem, da delajo kupčije na njih ime. Več stanovske zavednosti!

Namen nove uredbe bo, da se šušmarstvo zatire in trgovci morajo to namero podpirati na vsej črti.

Zelo zanimiva pojasnila je podal inž. Zupančič glede delovanja nemških osrednjih ustanov, ki zlasti gledajo na plačilo blaga. Niti volznikom ne dajo uvoznega dovoljenja, če ne morejo navesti, kako bo blago plačano. Tako moramo delati tudi mi in se zavedati, da je pri trgovini glavno plačilo.

Vprašanje drv

V debati so posamezni govorniki opozorili tudi na razne nevspešne pojave v trgovini z drvmi. Ko so se cene za drva maksimirale, je njih cena takoj silno poskočila. Posebno smešnih so pa naredile prevoznice. Brez teh prevoznic se danes ne morejo prevažati drva, kar je povzročilo silno mnogo težav. Od Litije proti vzhodu se drva ne smejo izvažati, ker so rezervirana za Hrvaško. Tako se danes dogaja, da lesni trgovci, ki imajo pripravljena drva za svoje lesne odjemalce, tem drv ne morejo dobiti.

Cena drvom je doma mnogo nižja ko v tujini. Doma velja vagon 2200 din, v Švici pa se plačuje po 3300 din. Ne sme se dogoditi, da bi se za Hrvaško rezervirano les nato izvažal v Švice. Nekateri so tudi opozarjali na nevarnost, ki more nastati zaradi prevelike razlike v cenah drv na domačem in tujem trgu. Dviga cen na domačem trgu ne bo mogoče zadržati, če se ne bodo dajale trgovcem, ki prodajajo na domačem trgu premije iz doseženih višjih izkupičkov za izvožen les.

Toda v tem primeru se mora zagotoviti, da za iz Slovenije izvožen les ne bodo šle premije v druge pokrajine. Zato je nujno, da se centrala za izvoz lesa ustanovi tudi v Ljubljani, kar je tudi že sklenjeno.

Ta centrala je potrebna tudi zato, da se ne bo dogajalo več, da bi mogli izvažati les le tisti, ki imajo svoje posrednike za izvoznice v Beogradu. To nepotrebno posredo-

vanje, ki le podružuje posel, se mora odpraviti!

Tudi pri oglju se kažejo takšne nepravilnosti. Z oficialnega mesta se je zadržilo zastopnikom Osrednjega lesnega odseka, da sedaj še nihče ni dobil izvoznice za oglje. Dejansko pa nekateri oglje že izvažajo na podlagi teh izvoznice. Osrednji odsek bo proti temu odločno nastopil.

Nato se je sklepalo o novi članarini, ki se je določila na podlagi količin, katere je kdo izvozil. Članarina se je precej zvišala, a drugače ne more Osrednji odsek zadostiti svojim dolžnostim. Z uvedbo lesne kontrole bodo seje v Beogradu vedno bolj pogostne in če se teh ne bodo udeleževali zastopniki odseka, bomo prezrti pri določevanju kontingentov itd.

Osrednji odsek bo redno obveščal člane o vseh važnejših dogodkih z okrožnicami. Te pa bo objavjal v »Trg. listuc«, ker si s tem prihrani stroške in ker mora itak vsakdo čitati »Trg. list«, da je pravilno informiran. Zato pa je potrebno, da je vsak lesni trgovec naročen na »Trg. list« in sicer na vse tri tedenske številke.

Obravnavala so se nato še druga vprašanja, nakar je predsednik Škrbec zaključil sejo. Seja je dokazala, da so naši lesni izvozniki absolutno kos vsem svojim nalogam in da se bo lesna trgovina dobro razvijala, če se ne bodo izdajali napačni predpisi. Te pa naj prepreči resnično sodelovanje med državnimi pristojnimi uradi ter organizacijami lesnih izvoznikov.

O registraciji izvoznikov.

Pogoji za registracijo bodo naslednji:

Gozdne proizvode bodo smeli izvažati v bodoče le proizvajalci

Odlikovani trgovci

Odlikovani so bili: z redom Jugoslovanske krone 3. stopnje je odlikovan industrijec Ivan Avsenek; z redom sv. Save 3. stopnje: Karel Čeč, industrijec, in Avgust Tosti, komisar Zbornice za TOI; z redom Jugoslovanske krone 5. stopnje dr. Fran Cerne, ravnatelj Mestne hranilnice, in Frane Urbane, veletrgovec; z redom sv. Save 4. stopnje: Anton Verbič, dvorni dobavitelj, in Maks Hrovatin, tiskarnar; z redom Jugoslovanske krone 5. stopnje: Viktor Meden, trgovec, vsi iz Ljubljane, in Vinko Kunstelj, in Iustrijec na Vrhniki; z redom sv. Save 5. stopnje: Jakob Dimnik, predsednik združenja mesarjev pri Devici Mariji v Polju, Lojze Šmuc, tajnik Združenja trgovcev v Ljubljani, dalje Fran Pavlin, Karlo Kregar, Ivan Železnikar, Janko Krek, Zvonimir Lukič, Dominik Čebin, Janko Čepan in Jakob Vilhar, trgovci iz Ljubljane.

Najboljši dokaz,

kako potreben je gospodarskim in poslovnim ljudem »Trgovski list«, je dejstvo, da se je število naročnikov na »Trg. list« v zadnjih mesecih zvišalo za nad 25%. In to ni čudno.

Kajti »Trgovski list« prinaša poleg strokovno-gospodarskih razprav vse najvažnejše zakonske predpise, uredbne in informacije. Dalje v posebni rubriki »Davčne nasvete«, tržna poročila itd. itd. List izhaja 3 krat na teden in stane celotnega samo din 180.—

»Trgovski list« je glasilo trgovcev in gospodarskih stanov sploh in zato ne bi smel manjkati v nobenem še tako majhnem podjetju. Saj lahko samo ena pravočasna opozoritev, nasvet ali opozorilo, prihrani 10kratno naročnino. Naročite »Trgovski list« še danes in opozorite nanj tudi svoje poslovne tovaršice.

Naslov: »Trgovski list« Ljubljana — Trg. dom.

Zlata nedelja

Trgovine bodo na zlato nedeljo dne 22. t. m. ves dan odprte, narkar se opozarja kupujoče občinstvo, da izkoristi zlato nedeljo za nakup božičnih daril. Po naredbi o odpiranju in zapiranju trgovin čl. 30. morajo biti trgovine na dan 21. decembra zaprte ob 5. uri popoldne, dočim zapirajo trgovine z živili ob 7. uri. — Združenje trgovcev v Ljubljani.

Zahteve primorskih trgovcev

Na letnem obnem zboru Združenja trgovcev v Splitu so bile sp. zjete naslednje zahteve:

1. Z zvišanjem pridobitne in drugih javnih davščin je začela večina trgovcev na območju Zveze trg. združenj v kritičen položaj. Zato zahtevamo ublažitev davčnih bremen.

2. Poudarjajoč, da se podražuje živila na izvoru, zahtevamo, da se bruto-zasluzek trgovca določi na podlagi dnevne tržne cene.

3. Da se pravilno precenijo potrebe gospodarstva in izdajajo utemeljene gospodarske določbe, je neobhodno potrebna ustanovitev Hrvatskega gospodarskega sveta, ki se naj zato čim prej ustanovi.

4. Zahtevamo preprečenje nedovoljenega poslovanja nabavljalnopotrošniških zadrug z nečlani ter zahtevamo, da se te obdačujejo, ker se prav nič ne razlikujejo od trgovin.

5. Ker so kmetovalci danes v takšnih razmerah, da lahko plačajo svoje blagovne dolgeve, zahtevamo, da se ti dolgovni izvzamejo iz zaščite.

6. Zahtevamo, da se čim prej začne izvajati obljubljena javna dela.

Trgovstvo ne sme biti brez „Trgovskega lista“

Občni zbor deležnikov Konzorcija „Trg. lista“

V petek 13. decembra ob 10. dopoldne je bil v sejni dvorani »Trgovskega doma« občni zbor deležnikov Konzorcija »Trg. lista«. Udeležba članov sicer ni bila posebno velika, kar pa je prišlo trgovcev-deležnikov na občni zbor pa so zato pokazali tem živahnejše zanimanje za »Trg. list«. Soglasno so v. i. poudarjali, da je danes »Trgovski list« vsem trgovcem in vsem gospodarskim ljudem neobhodno potreben, da se pa tudi njegova koristnost ni še zlepa tako izkazala, ko baš v sedanjih časih, ko je vedno bolj očitna nepreudarjena tendenca izločitve trgovine. Vsi udeleženci občnega zbora so podali celo vrsto predlogov, kako bi se mogel položaj »Trgovskega lista« še bolj utrditi in list čim bolj razširiti. Nekateri so tudi predlagali, da se »Trgovski list« spre-

ni v dnevnik. Seveda pa se morejo vsi takšni in podobni predlogi uresničiti le, če vsi trgovci brez izjeme store svojo dolžnost do svojega stanovskega glasila, če so njegovi naročniki in če mu pridobivajo nove naročnike ter če skrbijo tudi za to, da inserirajo v »Trgovski list« vsi, ki dobavljajo trgovcem blago. Zlasti pa bi morali vsi predsedniki trgovskih združenj in vsi njihovi tajniki delati za »Trgovski list«. Skratka, le od trgovcev samih je odvisno, kakšno veljavo bo imelo njih stanovsko glasilo in kako uspešno bo moglo zastopati njih interese.

Občni zbor je otvoril predsednik Konzorcija Stane Vidmar, ki je takoj po uvodnih formalnostih prešel na dnevni red ter podal svoje poročilo, iz katerega navajamo naslednje:

Poročilo predsednika Staneta Vidmarja

V smislu pravil polaga načelstvo Konzorcija »Trgovskega lista« obračun o poslovanju za leto 1939. Načelstvo si je prizadevalo, da spravi poslovanje v vzorni red in ga čim bolj komercializira. Uprava bo še nadalje skušala osamosvojititi glasilo tako, da bi se vzdrževalo samo z rednimi naročninami, brez podpor, subvencij itd. Seveda je pa do tega še trda pot in treba bo dvigniti stanovsko zavest in poštvalnost. »Trgovski list« je stanovsko strokovno glasilo slovenskega trgovstva in slovenskega gospodarstva sploh. Njegove naloge so, da služi interesom trgovskega stanu, da vsestransko informira svoje naročnike, a da tudi odločno nastopa v obrambo trgovstva in za razčiščenje včasih zelo zmedenih pojmov o nalogah gospodarstva ter o pomembnosti in važnosti gospodarskega dela za narod in državo. Zlasti v sedanjih kritičnih časih, ko se kažejo vsepovsod znaki spreminjanja dose-danjih sistemov in se vsepovsod pojavljajo preroki novih redov in vsemogoči teoretiki in vseznalci, je potrebno, da imamo glasilo, ki v važna vprašanja prinaša jasnost in potegne marsikak načrt iz meglenih višav prebujne fantazije na tla stvarnosti in realnih razmer. Koliko lahko koristi to delo in koliko škode lahko prepreči, nam zgovorno dokazuje ravno zadnje leto, ko je naš »Trgovski list« baš zaradi svoje stvarnosti zelo veliko pridobil na ugledu in pomenu.

Ugotavljam pa tudi, da je list mnogo pomenil v naši stanovski organizaciji in čutimo zlasti v Zvezi trgovskih združenj jasno vpliv lista na dvig zavednosti naših trgovcev. Kako velikanskega pomena pa bi bilo, če bi list prejimali vsi trgovci brez izjeme, če bi list v več kot 10 000 izvodih informiral ne samo slehernega trgovca, marveč vse slovensko javnost o pravažnih vprašanjih brez primesti strankarskih in drugih interesov, čisto objektivno in pošteno. Ta cilj je imelo načelstvo pred očmi pri vseh svojih ukrepah, zavedajoč se, da bo v teh načelih uspelo le, če bo »Trgovski list« na takšni višini, da bo postal neobhodno potreben slehernemu trgovcu in gospodarskemu človeku sploh.

Moje kratko poročilo, pa predvsem poročilo blagajnika vam kaže, da smo na najboljši poti in da je potrebna le še odločnost in zavednost naših združenj, da se uresniči naš glavni načrt, da postane »Trgovski list« dnevnik in da ga dobiva vsak član trgovskih združenj redno. List bo potem tudi cenejši, uspeh pa neprimerno večji. Čeprav naklada »Trg. lista« ni majhna, vendar pa je še dosti

premajhna, da bi se list lahko vzdrževal sam, ker smo ravno na meji, ko začne rentabilnost lista. Omenjam, da stane danes vsak izvod redne izdaje nekaj nad 1 din, sobotna pa din 080. Ker naročnina ni visoka, je težko njeti navotežje med nabavno in prodajno ceno. Sicer so tu še oglasni in razne prigodne izdaje, ki vržejo nekaj več (božična, novoletna, velesajmska), toda list je kljub temu le še navezan na podpore, dokler ne bo zavednost naših trgovcev takšna, da bo smatral vsak trgovec za svoje stanovsko dolžnost biti naročnik lista.

Ze večkrat smo na sejah eksekutivne razpravljali o tem, kako dvigniti število naročnikov. Letos

je našim trgovcem pokazalo pravo pot Združenje trgovcev v Krškem. Predlagalo nam je, da naroči za vse svoje člane razen branjevcev redno izdajo »Trgovskega lista« (t. j. vse tri tedenske številke), za protiuslugo pa mu list prinaša vse njegove okrožnice in obvestila za člane, spadajoče pod Združenje Krško. To je lep primer, katerega naj bi čimprej sledila vsa združenja. Na obnem zborih, ki so pred nami, bo najugodnejša prilika, da se po vzoru krškega tudi pri ostalih združenjih izvede ta, nad vse koristna in pomembna akcija.

Dohodki na inseratih so se v letu 1939. povečali, vendar še ne toliko kot smo želeli. Poudarjam pa, da tudi pri sprejemanju inseratov postopamo dosledno in ne sprejemamo inseratov tvrdk, proti katerim vodimo načelne borbe. Ravno zato, ker smo tudi pri sprejemanju inseratov dosledni, bi bilo želeli, da bi naša domača industrijska podjetja in pa naše veletrgovine bile večkrat videne na inseratni strani »Trgovskega lista«.

Predsednik Vidmar je nato poročal o stanju deležev ter podal

kratek pregled finančnega poslovanja konzorcija.

Eno je danes bolj kot kdaj jasno: »Trgovski list« je našemu stanu neobhodno potreben. Načelstvo se je in se bo tudi v naprej trudilo, list voditi po poti načelnosti, odločne zaščite gospodarstva v interesu naroda in države. Z dobrim, skrbnim in vestnim gospodarstvom pa bomo delali za uresničenje stare želje naših gospodarskih ljudi, da postane »Trgovski list« — dnevnik in da ga bo dobival vsak trgovec.

Da je mogel »Trgovski list« v glavnem zadovoljivo izvrševati svoje naloge, je v veliki meri tudi zasluga naše Zbornice in članov njenega trgovskega odseka, ki so poskrbeli, da je dobil »Trgovski list« tudi leto prepotrebno subvencijo. Bodi jim vsem, a predsednikom tov. Smrkoljem na čelu izrečena naša zahvala. Posebej pa se tudi moramo zahvaliti gen. tajniku Zbornice Ivanu Mohoriču, tajniku dr. Ivanu Plessu, ki je v upravi tudi tajnik odbora, in konzulentu g. Žagarju, ki so list vedno podpirali z nasveti, članki in informacijami. Brez njih pomoči bi list težko dosegel uspehe kot jih je.

Posebej pa se moramo zahvaliti tudi zveznemu tajniku dr. Pustičku, ki je skrbel, da je bil kontakt med uredništvom in Zvezo naravnost odličen. Zahvalo konzorcija pa moram izreči tudi vsem tajnikom združenj, ki so podpirali list, zlasti pa tajniku ljubljanskega združenja Šmucu.

Med letom smo opazili, da je treba marsikaj v upravi spremeniti. Pokazala se je potreba reorganizacije uprave lista in smo na novo zasedli mesto upravnika. Osnovali smo novo kartotечно knjigovodstvo, razčistili vse stare, nejasne zadeve ter končno uvedli red in točnost v vse poslovanje. V skladu z razmerami smo uređili tudi prejemke nameščencev, kar se je obrestovalo v vestnostjo in delovno vnašo naših sodelavcev, katerim se ob tej priliki prav iskreno zahvaljujem. Če gledam ogromno delo našega urednika in napore upravnika, vidim, da je pohvala in zahvala na tem mestu moja dolžnost.

Ob koncu moram še poudariti, da so nas pri našem delu nekatera združenja res podpirala, medtem ko kažejo nekatera redka združenja neko čudno nerazumevanje in bežijo tako rekoč pred vsako pomočjo.

Člani eksekutive so na številnih sejah pretresli vsa vprašanja in se ukvarjali z veliko vnašo z vsemi problemi in načrti, tako da bi smeli računati s polnim razumevanjem in podporo vseh funkcionarjev v združenjih. Vpliv lista se bo čutil v vseh združenjih na vseh zborovanjih toliko bolj, kolikor več ljudi ga bo čitalo. In če hočemo, da bo organizacija močna, odločna in enotna, mora biti sleherni član temeljito informiran o vseh vprašanjih, da ga ne bo zmotil vsak veterček. (Zivahno odobravanje.)

Takoj po poročilu predsednika se je razvila živahna debata, katere so se zlasti udeležili gg. Fran Novak, Anton Verbič, Miloš Oset, Franjo Škrbec, Stanko Florjančič, Ivan Laznik, Janko Krek in predsednik Vidmar.

Izvajanja vseh govornikov so imela le en namen, kako povečati naklado lista in zboljšati njegovo vsebino. Od predlogov naj omenimo naslednje:

Na vsak način se mora doseči še mnogo boljši kontakt med združenji in listom. Zlasti je treba predsednike in tajnike združenj še bolj pridobiti za list. Doseči je treba, da bo vsak predsednik zdru-

ženj smatral za svojo dolžnost, da čim bolj dela za list. Tudi to se naj doseže, da bodo združenja bolj dopisovala »Trg. listu«.

Poudarjalo se je nadalje, da bi v današnjih časih moral biti vsak trgovec, ki hoče res veljati za trgovca, naročen na »Trgovski list«. Zavedna združenja bi morala uvesti obvezno naročbo na »Trg. list« za vse svoje člane.

Eksekutiva naj uvede zavarovanje za vse naročnike v primeru smrtne nezgode.

Vse okrožnice odsekov, združenj in Zveze naj se, če nimajo čisto zaupnega značaja, objavljajo v »Trg. listu«.

Sledilo je blagajniško poročilo Jožeta Verovška. Ker so imeli vsi zborovalci poročilo v rokah, se ni prečitalo. Račun izgube in dobička navaja za 31. december 1939. dinarjev 524.677 — stroškov. Poslovna izguba v l. 1939. znaša 4.596 din, ki se prenese na novi račun.

Blagajnik Jože Verovšek je pojasnil posamezne postavke ter zlasti navedel, da se je izterjalo mnogo zaostale naročnine.

V imenu nadzornišva je poročal predsednik nadzornega odbora Stanko Florjančič, ki je navedel, da je nadzorni odbor natančno pregledal vse knjige in priloge, našel vse v najlepšem redu in zato predlaga absolutorij načelstvu in blagajniku.

Občni zbor je nato soglasno odobrila vsa poročila in tudi predlog nadzornega odbora.

Sledilo je poročilo urednika »Trg. lista«.

Vojni dogodki so na eni strani zelo neugodno vplivali na list. Posebno lani, ko je bilo vse zelo negotovo, je bilo vsako uspešnejše delo za list nemogoče. Posebno se je to občutilo pri inseratih. Kadar ni blaga, tudi ni interesa za inseriranje.

Na drugi strani pa so vojni dogodki, zlasti pa zaradi njih povzročeni predpisi silno dvignili zanimanje za list. »Trgovski list« je skušal čim bolj pregledno in izčrпно poročati o vseh novih predpisih. More se reči, da je bil trgovec, ki je redno čital vse tri številke »Trgovskega lista« informiran o vseh važnejših predpisih.

Ko se je začela vojna, se je tudi začela gonja proti trgovstvu. Izšle so uredbe, ki so odkrito kazale svojo ost proti trgovcem. V obrambo trgovcev je »Trgovski list« krepko in odločno nastopil in dosegel tudi lepe uspehe. Pri tej priliki se je izkazalo, da je »Trgovski list« trgovstvu danes bolj potreben kot kdaj koli prej. Razveseljivo je, da to potrjuje lepo naraščajoče število naročnikov.

Druga velika naloga »Trgovskega lista« je bila, da je odločno nastopil proti določanju prodajnih cen na podlagi nabavnih cen. Z neštetiimi primeri je dokazal »Trg. list«, da se morejo določiti maksimalne cene le na podlagi dnevnih tržnih cen.

Nadalje je »Trg. list« neprestano opominjal na zle posledice, ki neizogibno nastajajo, če se predhodno ne pošljejo načrti gospodarskih uredb in naredb gospodarskim organizacijam v izjavo. Stalni refren izvajanj »Trg. lista« je bil, da brez sodelovanja z gospodarskimi organizacijami in s praktičnimi gospodarskimi ljudmi tudi ni gospodarskega napredka.

Poleg tega je »Trg. list« stalno odkrival napake v izdanih predpisih, se boril proti vsem privilegijem, branil interese trgovcev in javnosti proti kartelom in krošnjarstvu ter šušmarstvu ter bil vedno na obrambi interesov trgovstva ter vsega gospodarstva.

To je njegov program tudi v bodoče, trgovstvo pa naj podpre »Trgovski list« z informacijami, dopisi in s poročili.

Urednikovo poročilo se je odobrilo, narkar se je sklenilo, da se skliče prihodnji občni zbor čim prej, načelstvo pa naj poroča na tem obnem zboru o podanih predlogih.

Preveč predpisov

ustvarja nered in onemogoča diriganje gospodarstva

Ko so začeli izhajati predpisi o zaščiti kmetijskih dolžnikov, denarnih zavodov in zadrug, so hoteli nekod vse te predpise zbrati in izdati prečiščeno izdajo vseh teh predpisov, da bi bili interesenti o vsej zadevi pravilno informirani in mogli v polni meri zadostiti svojim dolžnostim. Velik del te knjige je bil tudi že pripravljen in natisnjen, toda medtem so izhajali vedno novi predpisi, vedno nova tolmačenja in navodila, da je bilo treba pripravljeno snov vedno znova spreminjati in da se knjiga nikakor ni mogla izdati, pa čeprav je bila vedno bolj potrebna, ker je postajal kaos vedno večji. Čim več pa je bilo predpisov, tem manj so se ljudje tudi v njih spoznali in navsezadnje so sploh obupali, da bi se kdaj spoznali. Zanimanje za vse vprašanje je zato padlo in nameravana knjiga s prečiščeno izdajo predpisov o zaščiti zato tudi nikoli ni izšla.

Nobenega dvoma ni, da je tudi v tej preobilici predpisov eden vzrokov, da se kmetijski dolgovniki tako slabo odplačujejo. Kadar ni jasnih predpisov, ugasne tudi zavest dolžnosti izpolnjevanja teh predpisov, ker je nejasnost dobrodošel izgovor za neizpolnjevanje. Samo jasni in slehernemu razumljivi predpisi tudi silijo k njih izpolnjevanju, ker je zaradi jasnih predpisov tudi dolžnost izpolnjevanja živa.

Sedaj doživljamo podoben primer, kakor svoje dni s predpisi za zaščito, s predpisi o kontroli cen. Teh predpisov se je tudi že nabrala tako velikanska količina, da se nihče več prav ne zana v teh predpisih. Zato so tudi sedaj hoteli nekateri izdati knjigo, v kateri bi bili lepo zbrani ti predpisi. Toda kdo bo izdal tako knjigo, ko pa bo zastarela, še preden bo izšla, ker vsak teden prinese nove predpise glede cen. Vrh tega pa se cene ne kontrolirajo in določajo le na enem mestu, da je težava tem večja. A niti po istih načelih se ne določajo cene v vseh uradih. Nastala je na ta način silna zmešnjava, ki vedno bolj onemogoča vsako resnično kontrolo.

Enaka zmešnjava vlada tudi pri določanju bruto-zasluzka. V enem okraju se dopušča trgovcu 5% bruto-zasluzek, v drugem 15%. Ponekod so sreski načelniki uvideli, ker poznajo poslovno življenje, ponekod so manj uvideli. Posledica tega je, da niso cene niti v dveh okrajih enake, pa čeprav se z vsa paro dela na tem, da bi bile cene čim bolj izravnane. Tudi tu se vidi, da stvar ne gre, ker je preveč predpisov, ker je teh toliko, da je vsak njih pregled nemogoč. Kjer pa ni pregleda, tam nastaja nered. Slabo je, kadar je katere stvari premalo, a slabo je tudi kadar je je preveč. Danes pa je predpisov preveč in zato vlada nered.

Naše gospodarstvo pa potrebuje danes predvsem reda. Zadosti nereda so itak povzročili zunanji dogodki. Kar odveč bi bilo, če bi delali nered še preštevilni domači predpisi. Zato pa je treba storiti to, kar so predlagale naše zbornice, da se vsi dosedanjí predpis združijo v skladni celoti, da se črtajo vsi odvišni predpisi, zlasti pa oni, ki si naprotujejo, ter izdajo v ceneni in vsem pojmljivi novi izdaji.

Če se to ne stori, potem tudi ni misliti na nobeno uspešno diriganje gospodarstva. Kdor hoče dirigirati, mora izdati jasna povelja. Če pa prihajajo vedno nova povelja, vrhu vsega še neskladna, bodo ostala ta povelja tudi mrtva. Dirigitano gospodarstvo more imeti uspeh le, če imajo ljudje vero v to gospodarstvo. Nobene vere pa ne morejo imeti, če ljudje tudi pri najboljši volji ne morejo zaradi nejasnosti in preštevilnosti predpisov teh izvrševati.

Dirigitano gospodarstvo mora res biti dirigitano da je tu močna roka, ki dirigira in ki dirigira tudi pravilno. Ne pa da ustvarja nered, da se ljudje zaradi preobilice predpisov manj spoznajo, kakor so se spoznali, ko dirigitanega gospodarstva sploh bilo ni. Zato manj predpisov, a ti naj bodo res preudarjeni!

Preskrba in trgovina z bencinsko mešanico

Službeni list z dne 14. decembra je objavil naslednji razglas bana dr. Natlačena:

Glede na nedostatke, ki so se pojavili v pogledu preskrbe in trgovine z bencinsko mešanico in metanom kot nadomestilom za bencin oziroma bencinsko mešanico, odrejam:

Dejstvo je, da je potreba po bencinski mešanici navzlic omejitvi prometa z motornimi vozili še vedno velika, potreba po metanu pa povečana, odkar je mnogo motorjev na tekoče gorivo preurejenih na domače gorivo, v prvi vrsti na metan. Zato je treba, da trgovci z enim in drugim gorivom na debelo poskrbe, da bo blago prihajalo redno in v zadostni množini in da ga čimprej in pravilno porazdelo na trgovce na drobno v posameznih krajih. Organizirajo naj čim hitrejši prevoz in obtek blaga in praznih posod.

Pri dodeljevanju goriva potrošnikom je treba zlasti upoštevati potrebo po gorivu za vozila, ki opravljajo javni promet ali sicer služijo javnim interesom, in za industrijska podjetja, ki so važna za obrambo in zaščito države (glej spisek podjetij z dne 31. oktobra 1933., Sl. l. št. 666/104).

Prodaja pogonskega sredstva potrošnikom je posej obrtnopravno upravičenih trgovcev s tem blagom na drobno.

Da se preprečijo morebitne zlorabe, opozarjam na člen 18. ured-

be št. 3 o omejitvi prodaje tekočega goriva z dne 17. februarja 1940. (Sl. l. št. 85/18), po katerem smejo prodajalci bencina in bencinske mešanice prodajati to gorivo samo tistim osebam, ki jim predložijo od pristojnega oblastva pravilno izdano dovolilo ali karto, in v količini, na katero se glasi dovolilo, oziroma ki se sme oddati na predloženi kupon zadevne karte. Gorivo se sme oddajati samo za tisto dobo, na katero se glasi dovolilo ali kupon, torej nikakor ne tudi za naprej ali za nazaj. Trgovec mora zahtevati predložitev celotne bencinske karte in naj sam odreže ustrezní kupon. Ne sme se zadovoljiti s predložitvijo že odrezanih kuponov, ker se očitno z njimi vrši največ zlorab in ustvarjajo zaloge neupravičenih prekupecev.

Že glede na člen 28. navedene naredbes, ki prepoveduje odstopanje kart (kuponov) in dovolil kakor tudi na njih podstavi kupljenega bencina ali bencinske mešanice drugim, se ne sme dopuščati, da bi kdo nabavljal predmetno gorivo za drugega. Trgovec naj po potrebi zahteva od kupca, da se zadostno izkaže. Zlasti velja to za primere, če bo kdo prišel po gorivo z bencinsko karto (kupon) brez vozila, nego zgolj s posodo.

V primeru, da bi trgovec na kupon ali dovolilo ne mogel dati celotne pripadajoče množine goriva, mora na kuponu oziroma do-

Prvovrstno blago!

Nizke cene!

K. ČERMELJ

LJUBLJANA

DVOŘAKOVA UL. 12

Telefon interurban št. 34-50

Brzjaví: Čermelj Ljubljana

Trgovina vina in žganja na debelo!

VEDNO V ZALOGI:

Liotomerske specialitete, fina namizna vina, dolenski cviček, kakor tudi raznovrstno žganje, špirit, rum, liker

Vermut vino - Pelinkovec liker

Točna postrežba!

Zahtevajte ponudbe!

volilu zabeležiti dejansko oddano množino in na zahtevo kupca pisмено potrditi, da je ta prejel le delno množino blaga. Pri dovolilih, ki se glase na množino bencinske

mešanice v kg, je treba tedaj, če kaže črpalka samo litre, preračunati kilograme v litre po specifični teži goriva, po kateri je 1 kg enak 1,25 litra.

Pristojna oblastva naj prodajo predmetnih goriv strogo nadzirajo in postopajo proti neupravičenemu ali nesolidnemu trgovanju.

Podjetnosti nam manjka

Ali se res ne more v Sloveniji izdelovati kostna moka v večjem obsegu?

Po vojni se je industrija v Sloveniji zelo razmahnila in kaže precej zadovoljivo sliko. V veliki meri smo se že osamosvojili in s tem precej zmanjšali potrebo po uvozu finalnih izdelkov. Povečal pa se je uvoz surovin in polizdelkov, katerih potrebuje naša industrija v vedno večjem obsegu. Vendar je polje za razmah v industriji pri nas še zelo obširno. Več podjetnosti, zaupanje vase, malce dobre volje in precej optimizma, pa bo število naših podjetij, zlasti takih, ki jim je obstoj zajamčen že vnaprej, precej poskočilo.

V poljedelstvu ima važno vlogo umetno gnojilo. Zlasti velja to za kostno moko, ki je izvrstno hranivo za rastline, ker vsebuje celo vrsto snovi, ki pospešujejo rast. Kdor bi se lotil predelovanja živalskih kosti v moko, temu je obstoj koj v začetku zajamčen, ako ima za to potrebne lastnosti.

V Sloveniji je živinoreja zelo razvita, predvsem velja to za govedo in svinje. Mesarji res prodajo velik del kosti v obliki pri-

klade k mesu, saj je priklada dovoljena tudi po maksimiranju mesa, seveda v določenem razmerju. Vendar se vse kosti ne dajo prodati kot priklada in jih je treba na drug način izrabiti. V prvi vrsti pa velja poziv k podjetnosti tvornicam mesnih izdelkov, ki jih je nekaj v Sloveniji na prav lepi višini, predvsem v Mariboru in v Ljubljani. Kostí za podjetja prodajati za nizko ceno (komaj kakih 25 do 35 par za kilogram) podjetjem, ki se bavijo z zbiranjem odpadkov in pri tem dobro zaslužijo, res ni dobičkonosno delo. Ni pa med nami, vsaj kolikor je nam znano, podjetja, ki bi predelovali kosti v kostno moko. Stroški predelave so malenkostni in tako rekoč niti ne štejejo, kostna moka pa je dandanes zelo draga in jo je le težko dobiti, zbog česar se v precejšnji množini uvaža. Žal je to gnojilo pri nas le malo poznano in niso poljedelci dovolj poučeni o umestnosti uporabe tega gnojila. Investicije so razmeroma malenkostne in se morajo že naj-

kasneje v enem letu izplačati. Saj je vendar razlika za predelovalec mesa, ali dobijo za kosti recimo 35 par za kilogram, ali pa za kostno moko, od katere pri žganju in mletju le malo odpade, več dinarjev za kilogram. Investicije nikakor niso velike. Potreben je le parni kotel, ki pa izvrstno služi tudi za druge potrebe takih podjetij, potem priprava za žganje kosti in koučno mlin za mletje žganih kosti. Povpraševanje bi takoj sledilo, čim bi se izvedelo, da se ena ali druga tvornica mesnih izdelkov bavi tudi s proizvodnjem kostne moke.

Pri produkciji tega iskanega predmeta pa se z lahkoto in ob malenkostnih stroških pridobivajo tudi druge snovi, ki takisto gredo hitro in dobro v denar. Na kosteh ostane vedno nekaj mesa in maščobe, ki se v posebnem kotlu izloča od kosti in predeluje v tehnične maščobe itd. Ze pridobivanje stranskih produktov mora ob dobrem zaslužku v najkrajšem času amortizirati stroške naprave, tako da je izkupiček iz prodaje kostne moke čisti dobiček in to zelo znaten.

Ali moramo res čakati, da pride k nam tujec in pobere, česar mi sami ne znamo izkoristiti? Tu ne velja izgovor, da so investicije nezmogljive. Kdor ima toliko, da si postavi tvornico za mesne izdelke, bo tudi dobil potreben denar, da si omisli napravo za pridobivanje kostne moke, tehničnih maščob in tako dalje. Malce poguma je treba in ostreli se je treba bojzani, češ ne bo šlo, saj se doslej še ni nihče pri nas lotil tega posla, gotovo ta predmet ne gre. Ravno sedaj, ko nam vsem nikakor ne cveto rožice, moramo biti podjetni in moramo gledati, da razširimo industrijska podjetja za izdelovanje predmetov, po katerih je veliko povpraševanje.

A. B.

Italijanska družba »Agip« je prevzela delnice Medjimurske petrolejske družbe, ki je bila dosedaj v švicarskih rokah.

Predno obestite oz. kupite nove zavese, si oglejte izložbe tvrdke

A. & E. SKABERNÉ

LJUBLJANA

Poseben oddelek za linolej, zavese itd.

Naredba o prijavljanju proizvodnje, prometa in zalog blaga

Na podlagi čl. uredbe o kontroli zalog blaga z dne 15. junija 1940. je predpisal trgovski minister za območje urada za kontrolo cen v Beogradu naslednjo naredbo o prijavljanju proizvodnje, prometa in zalog blaga.

Čl. 1. — Vsi uvozniki, proizvajalci (predelovalci) in trgovci na veliko s predmeti, naznačenimi v čl. 11. te naredbe, morajo po uveljavljanju te naredbe v smislu uredbe o kontroli zalog blaga z dne 15. junija 1940. najkasneje do vsakega 5. v mesecu prijaviti neposredno Uradu za kontrolo cen stanje zalog dotičnih predmetov na zadnji dan predhodnega meseca.

Prijave o zalozah blaga morajo redno vlagati tudi firme, katerim je dotično blago izročeno v čuvanje, kakor so to javna skladišča, špediterji, komisionarji itd.

Čl. 2. Kot uvoznik v smislu uredbe o kontroli zalog blaga se smatra vsak obrat, ki uvaža blago z namenom njegove prodaje ali predelave, brez ozira na uvoženo količino.

Ravno tako se smatra kot uvoznik vsak produkcijski ali trgovski obrat, ki predeluje oz. prodaja blago, uvoženo po nekem drugem obratu in čigar vrednost znaša najmanj 10.000 din.

Čl. 3. Kot proizvajalec (predelovalec) v smislu uredbe o kontroli zalog blaga se smatra vsak industrijski obrat, ki proizvaja (predeluje) blago, navedeno v čl. 11. te naredbe zaradi prodaje, ko tudi spodaj navedeni obrati:

a) mesarski in klobasarski obrtniški obrati v krajih s pooblaščenimi klavnicami se smatrajo kot proizvajalci svinjske masti in loja, če koljejo mesečno najmanj 30 svinj ali 15 goved. Če imajo ti obrati več prodajalnic, se smatrajo glede prijavljanja zalog masti in loja kot proizvajalci, če skupno število zaklanih svinj in goved v vseh prodajalnicah doseže mesečno 30 svinj ali 15 goved. Če nekateri mesarski in klobasarski obrati koljejo manj od te količine, morajo predložiti Uradu za kontrolo cen v Beogradu potrdilo od pooblaščenega klavnice v kraju njihovega obratovanja o svojem povprečnem mesečnem klanju, da se oproste od dolžnosti prijavljanja zalog masti in loja. Mesarski in klobasarski obrtniški obrati v krajih, kjer ni pooblaščenega klavnice, so oproščeni dolžnosti prijavljanja svojih zalog;

b) voskarski in milarski obrtniški obrati morajo brez razlike prijavljati svoje zaloge parafina in sveč oz. loja in mila.

c) obrtniški obrati, ki proizvajajo povodce, vože (štrange) in vrvi za kmetijsko uporabo, morajo brez razlike prijavljati svoje zaloge dotičnih predmetov;

č) obrtniški obrati, ki predelujejo surove kože zaradi prodaje, morajo prijavljati svoje zaloge, če zaposlujejo v svojem obratu najmanj 6 kvalificiranih pomočnikov;

d) vsi obrati, ki postranske proizvode svoje proizvodnje (predelovalne) delavnosti nadalje predelujejo zaradi prodaje — kakor je primer z mesarskimi in klobasarskimi obrati, ki konservirajo surove kože — se smatrajo kot proizvajalci (predelovalci) v smislu uredbe o kontroli zalog blaga;

e) vsi obrati, ki proizvajajo povprečno na leto najmanj 240 kubičnih metrov drv ali stavbenega lesa zaradi prodaje, so ravno tako zavezani, da prijavljajo svoje zaloge v lastnosti proizvajalcev.

Čl. 4. Kot trgovec na veliko v smislu uredbe o kontroli zalog blaga se smatra vsak trgovski obrat, ki prodaja blago proizvajalcem (predelovalcem) ali trgovcem za predelavo oz. za nadaljnjo pro-

dajo, brez ozira na to, če se njega protokolacija glasi na trgovino na veliko ali na malo.

Vsi trgovski obrati s kurivom, ki nabavljajo vagonsko blago zaradi prodaje, se smatrajo v smislu uredbe o kontroli blaga kot trgovski obrati na debelo, brez ozira na njih protokolacijo.

Čl. 5. Prijavljanje zalog, navedenih v čl. 11. te uredbe se mora izvrševati izključno z ozirom na kraj, v katerem je blago vskladiščeno, ne pa z ozirom na sedež firme. En obrazec prijave se more nanašati samo na oni kraj, v katerem je blago, da se morajo torej zaloge, ki so na več krajih, prijavljati za vsak kraj na posebnem obrazcu. Poleg zemljepisnega kraja, v katerem je blago vskladiščeno, se morajo navesti v prijavi tudi najbližja občina, ko tudi srez in banovina.

Čl. 6. Prijavljanje količin zalog blaga se vrši po nomenklaturi in enotah mer, navedenih v čl. 11. te naredbe, zbrano za vsak razred oz. predmet.

Prijave, ki ne bi vsebovale pregleda zalog po nomenklaturi in enotah mer iz čl. 11. te naredbe, se smatrajo kot neveljavne.

Čl. 7. V smislu čl. 2., toč. 2., uredbe o kontroli zalog blaga morajo vsi obrati, zavezani prijavljanju zalog blaga, hkrati na istem obrazcu prijaviti najkasneje do vsakega 5. v mesecu tudi vse proizvedene, predelane, kupljene in

prodane količine dotičnega blaga v predhodnem mesecu.

Proizvedene, predelane, kupljene in prodane količine v teku meseca se morajo navesti v predpisanih enotah mer vzporedno s količinami zalog ob koncu meseca, zbrano po vrstah.

Prijave zalog, ki ne bodo imele podatkov o količinah mesečne proizvodnje, predelave, nakupov ali prodaj po nomenklaturi in enotah mer, navedenih v čl. 11. te naredbe, se ne bodo upoštevale začenši s 1. decembrom 1940. oz. od stanja za mesec december.

Čl. 8. K prijavljanju zalog zavezani obrati morajo na vsakem obrazcu prijave navesti, v kakšni lastnosti vlagajo prijavo, in sicer: ali v svojstvu uvoznika, proizvajalca, predelovalca, trgovca na veliko ali čuvarja blaga.

Čl. 9. — Za predmete, za katere se v nomenklaturi čl. 11. naredbe zahteva izvor, treba pripomniti za primer da je izvor neznan, da je blago neznanega izvora.

Čl. 10. — Pooblaščenim zastopniki obrtov, zavezanih prijavljanju zalog, morajo svojeručno podpisati prijave, sestavljene po vrstah, predvidenih v nomenklaturi čl. 11. te naredbe, brez kakšnega drugega specificiranja blaga.

Čl. 11. — Stanje količin, proizvodnje, prometa in zalog blaga, ki je pod kontrolo od dneva uveljavljanja te naredbe, se mora prijavljati v smislu predpisov te naredbe po naslednji nomenklaturi:

Seznam kontroliranih predmetov

1/1 krušna moka, kilogrami,
1/2 bela moka kg,
1/3 pšenični otrobi kg,
2 testenine kg,
3 riž kg,
4 jedilno olje kg,
5 svinjska mast kg,
6 kava kg,
7 surogati kave kg,
8 čaj kg,
9 kakao v zrnu in prahu kg,
10 loj kg,
11 kokosovo olje kg,
12 pralno milo kg,
13 parafin kg,
14/1 parafinske sveče kg,
14/2 voščene sveče kg,
15 drva za kurjavo prost. meter,
16/1 šleski premog tona,
16/2 domači koks tona,
16/3 tuji koks tona,
16/4 domači briketi tona,
16/5 tuji briketi tona,

19/3 bombažno kmetsko predivo, domače, kg,
19/4 bombažno kmetsko predivo, tuje, kg,
20/1 volнено predivo, domače, kilogram,
20/2 volнено predivo, tuje, kg,
21/1 volna za pletenje in vezenje, domača, kg,
21/2 volna za pletenje in vezenje, tuja, kg,
22/1 kopsi za sukanec, domači, kilogram,
22/2 kopsi za sukanec, tuji, kg,
23 surova juta kg,
24/1 molino ameriški vseh vrst do 120 cm, dolžinski metri,
24/2 molino ameriški vseh vrst od 120 do 200 cm, v m,
25 srbsko platno bombažnega izdelka iz prediva do 40 št. vseh vrst do 90 cm, v m,

SIP OPER
ITALIJANSKI
UROGAT

Najmanjši odjem kg 25, v zabojih netto, v zrnih ali mleto.

Odobr. Min. Nar. zdr. pod št. 5556

SKLADIŠČA ZA JUGOSLAVIJO!

»IZVOZ—UVOZ«

HRIBERŠEK ANTON

LIUBLJANA, M. KLOŠIČEVA 17

TELEFON ŠT. 41-75

Skladišča: Komenskega 30, Tel. 23-02

16/6 črni premog, domači, tona,
16/7 črni premog, tuji, tona,
16/8 rjavi premog, domači, tona,
16/9 rjavi premog, tuji, tona,
16/10 lignit tona,
16/11 oglje tona,
17/1 surovi bombaž, domači, kg,
17/2 surovi bombaž, tuji, kg,
18/1 neprana domača ovčja volna kg,
18/2 neprana tuja ovčja volna kilogram,
18/3 prana domača ovčja volna kilogram,
18/4 prana tuja ovčja volna kg,
19/1 bombažno industrijsko predivo, domače, kg,
19/2 bombažno industrijsko predivo, tuje, kg,

26/1 bombažno beljeno platno vseh vrst do 90 cm, v m,
26/2 bombažno beljeno platno vseh vrst od 90 do 120 cm, v m,
26/3 bombažno beljeno platno vseh vrst od 120 do 200 cm, v m,
27 gradl bel ter v barvi v m,
28 cie, poldelen vseh vrst, v m,
29 flanela vseh vrst v m,
30 barhent vseh vrst v m,
31 šajak za narodno nošo v m,
32 sukno za narodno nošo (brez sukna za meščansko obleko) v m,
33 hlačevina (cajg) v m,
34 loden (hubertus) v m,
35 trenč v m,
36 kanafa v m,
37 zefir v m,

Stanovska čast zahteva da vsak trgovec čestita svojim odjemalcem vedno NOVO LETO v noveletni številki „Trgovskega lista“

Inserate za noveletno številko sprejemamo do 30. decembra opoldne!

sukanec vseh vrst razen svilenega:

99/1 od 225 m, t. j. jardov, tucat,
38/2 od 225 do 275 m, t. j. jardov, tucat,
38/3 od 275 do 400 jardov tucat,
38/4 do 500 jardov tucat,
38/5 od 1000 jardov tucat,
39/1 vrvarski izdelki kos,
39/2 vože (štrange), kosi,
39/3 konopci vseh debelin, kosi,
39/4 vrvi debeline 2/1 kg,
39/5 vrvi debeline 2/2 kg,
39/6 vrvi debeline 2/4 1/2 kg,
39/7 druge vrvi kg,
40/1 železo: paličasto in v traku kilogram,

40/2 fasonirano kg,
40/3 betonsko kg,
41 valjana žica kg,
42 bodeča žica kg,
43 žebliji kg,
44/1 bela pločevina za konzerve kg,
44/2 ostala bela pločevina kg,
45/1 čisti kositer kg,
45/2 mešani kositer kg,
gradbeni les listovcev:

46/1 okrogel les za rezanje m³,
46/2 ostali okrogel les m³,
46/3 tesan les m³,
46/4 rezan les m³,
46/5 jamski (rudarski) les m³,
46/6 železniški pragi,
gradbeni les iglavcev:

47/1 okrogli les za rezanje m³,
47/2 drug okrogli les m³,
47/3 tesan les m³,
47/4 rezan les m³,
47/5 jamski (rudarski) les m³,
47/6 železniški pragi m³,
48 cement kg,
49 opeka kosov,
50 strešniki kosov,
51 sekire
52 lopate kosov,
53 (ašovi) železne lopate kosov,
54 motike kosov,
55 kose kosov,
56 srpi kosov,
57 plugi za oranje za živinsko vprego kosov,
58 okopalniki in razpršilniki kosov,

59 kompletne plužne glave kos.,
60 brane vseh vrst kosov,
61/1 ročni robkači za koruzo (navadni) kosov,
61/2 razpršilniki za koruzo (navadni) kosov,
62 razpršilniki za trte in sadje kosov,
63 razpršilniki za trte kosov,
64 reporeznice in slamoreznice kosov,

65/1 železne vile z 2, 3 in 4 roglji, kosov,
65/2 železne vile z več ko štiri roglji, kosov,
66 grablje za seno in slamo ter hlev kosov,
67/1 sirišče kg,
67/2 sirišče v prahu kg,
68 selekcijsko seme lucerne kg,
69 selekcijsko seme detelje kg,
70 selekcijsko seme moharja kg,
71 selekcijsko seme živalske repe vseh vrst kg,

72 selekcijsko seme grahoric vseh vrst kg,
73 žvepleni cvet kg,
74 nemontirano steklo za svetilke kosov,
75 živalni stroji za domačo uporabo kosov,
76/1 umetna gnojila: žvepleni fosfat kg,
76/2 kas kg,
76/3 nitrofosfat kg,
76/4 nitrofoskal kg,
76/5 kalijeva sol kg,
76/6 kalijev sulfat kg,
76/7 žilski soliter kg,
77 vreče iz konoplje po dimenzijah (dolžina in širina),

78 vreče iz jute po dimenzijah (dolžina in širina),

79 rafija kg,
80 manila kg,
81 modra galica kg,
82/1 surovi kavčuk kg,
82/2 regeneriran kavčuk kg,
82/3 odpadki od stare gume kg,
82/4 zunanji kavčukasti plašč kg,
82/5 notranja pnevmatika kg,
82/6 zunanji plašč za motocikle kilogram,

82/9 notranje gume za kolo kg,
82/10 obutev iz kavčuka parov,
82/11 cevi iz kavčuka v m in kg,
82/12 drugi izdelki iz kavčuka v m in kg,

83/1 surove nesoljene kože (goveje, telečje, bivolske, konjske) v kosih in kg,

83/2 surove suhe kože (goveje, telečje, bivolske, konjske) v kosih in kg,

83/3 kruponi za podplate v kosih in kg,

83/4 druge podplatne kože (vratovi in okrajine) v kosih in kg,

83/5 podplatnice v kosih in kv. čevlji,

83/6 boks vseh vrst v kosih kv. čevlji,

83/7 kravine v kosih in kvadr. čevlji,

83/8 drugo mastno usnje v kosih in kv. čevlji,

83/9 usnje za podlogo (telečje in konjsko) v kosih in kv. čevlji,

83/10 opankarski podplati v kosih in kv. čevlji,

83/11 ostalo usnje za opanke v kosih in kg,

83/12 blank, masten in navaden za sedlarje in jermenarje v kosih in kg,

83/13 svinjsko navadno za sedlarje in jermenarje v kosih in kg,

83/14 usnje za strojne pasove v kosih in kg.

Čl. 12. — Urad za kontrolo cen v Beogradu je pooblaščen:

a) da izda tolmačenja v zvezi z izvajanjem te uredbe,

b) da prizna prijaviteljem po potrebi določen odstotek toleriranja pri določevanju količin proizvodnje, prometa in zalog blaga,

c) da določi nomenklaturu za prijavljanje proizvodnje, prometa in zalog onih predmetov, ki bi ev. kasneje prišli pod kontrolo.

Čl. 13. — Urad za kontrolo cen v Beogradu mora sodelovati z uradom za nadzorstvo cen v Zagrebu in svrhu unifikacije postopka in nomenklature prijavljanja proizvodnje, prometa in zalog kontroliranega blaga.

Ta naredba je stopila 18. decembra 1940. v veljavo.

V žasih skrčenih zaslužkov vpeljite v svoji trgovini redilni prašek za prašiče—

Prodajna cena din 8.—, nabavna cena din 6.50 pri odjemu najmanj 13 zav. tov.
Pri odjemu 25 zav. din 6.25, pri odjemu 46 zav. din 6.—, vse fco po pošti. — Pri večjem odjemu zahtevajte posebno ponudbo.
Delamo stalno reklamo v časopisih, tako da vam je prodaja zelo olajšana. Zaloge za Kranjsko DROGERIJA KANC, Ljubljana, Židovska ulica 1 — Zaloge za Štajersko DROGERIJA KANC, Maribor, Gospodarska ulica 33.

Politične vesti

Predsednik Roosevelt je izjavil na konferenci z novinarji, da bo predložil ob otvoritvi kongresa dne 5. januarja poseben osnutek, po katerem bodo mogle Združene države izdatno podpirati Vel. Britanijo z vsem potrebnim vojnim materialom. Združene države pa ne bodo dale Vel. Britaniji denarja, temveč ji bodo posojevale vojni material vsake vrste in tudi letjce. Ta material bo morala Vel. Britanija po vojni vrniti, če ga pa je porabila za nadomestiti z novim. Tako bo najbolje preskrbljeno za obrambo Združenih držav, a tudi Vel. Britanije. Predsednik Roosevelt je pri razlaganju svojega osnutka navedel tudi naslednjo primero. Če vidi sosed, da gori hiša njegovega sosedu, mu ne bo ponudil skafu pod pogojem, da ga sosed takoj plača, temveč bo zahteval šele potem, ko je požar pogasjen, svoj skaf nazaj. V Angliji so s tem predlogom Roosevelta zelo zadovoljni. Če kongres sprejme Rooseveltov osnutek, kar je zelo verjetno, ne bo treba spreminjati Johnsonovega zakona.

Min. predsednik Churchill je govoril v spodnji zbornici o vojnem položaju. Dejal je, da britanske čete z vedno večjo silo napadajo Bardio. Število 30.000 italijanskih ujetnikov je po njegovem mnenju daleč pod resničnostjo. Zaplenili so 100 nedotaknutih topov in 50 tankov. Avstralska konjenica je napadla Džarabub in privedla s seboj bogat plen. Dogodilo se je, da je cela italijanska divizija položila orožje. Do 15. dec. je padlo samo 72 brit. vojakov, 738 pa je bilo ranjenih. Uspeh v Egiptu bo imel večje posledice, kakor pa se misli. Otvorila se ni konec. Nato je Churchill dejal, da bo Anglija 1. 1941. dobro oborožena, da pa je treba misliti tudi na 1. 1943. in 1944. S tem pa noče reči, da bi vojna tako dolgo tudi trajala. Smrtna nevarnost za nas še ni minila. Pozimi ima sovražnik velike ugodnosti za vdor v Anglijo. Obalne utrdbe pa smo že dogradili. Vemo, da pripravljamo Nemčija v prihodnjih dveh mesecih nekaj velikoga proti nam. Letalski napadi proti nam niso prenehali zaradi slabega vremena. Moramo biti pripravljeni, da se bodo močna bombardiranja nadaljevala, ker jih nismo mogli ne mi, ne Nemci preprečiti. Churchill je priznal, da postaja potapljanje angleških ladij vzemirljivo.

Giovanni Ansaldo, direktor Cianovega lista »Telegrapho« je govoril po radiu o vojnem položaju Italije. Njegov govor je vzbudil po vsem svetu precej pozornosti. Ansaldo je dejal, da v prvih petih mesecih ni nihče občutil vojne niti ne dosti vojaki na fronti. Ljudje so že mislili, da bo zmaga lahka. Kar se sedaj dogaja v Albaniji in Afriki, pa opozarja Italijane, da zmaga ne bo lahka in da Italiji zmaga ne bo padla z neba v naročje. Italija je stopila v vojno z enim največjih svetovnih imperijev, ki je vse svoje sile naperil proti Italiji, da jo gruš. Italijani morajo zato v največji edinstvi delati in žrtvovati za dosego zmage.

Glavni tajnik fašistične stranke je izjavil, da se bo pozimi začela bitka na notranji fronti. Ta bo veljala vsem defetistom, poleg tega pa se bodo organizirale velike akcije za zimsko pomoč, za pomoč bolnišnicam ter za strogo nadzorstvo nad racioniranjem življenjskih potrebščin ter njihovih cen. V vsej Italiji bo prirejenih več shodov, da bodo te akcije bolj uspešne.

194. italijansko vojno poročilo pravi, da je v Cirenaiki britanski pritisk zaradi izčrpanosti in izgub britanskih čet nekoliko popustil. Poročilo nadalje navaja, da se je potopila neka angleška križarka, ki je bila torpedirana pred Bardio ter da so italijanska letala bombardirala angleške vojne ladje pred Bardijo 16. decembra je bilo sestreljenih 5 angleških letal.

Angleško poročilo pa pravi, da se operacije pri Bardiji nadaljujejo in da prodirajo britanske čete še dalje proti Libiji. Italijanske čete da so se začele umikati iz Bardije. Iz Kenije so napravile britanske čete uspešen sunek proti italijanski Somaliji.

»Timesov« dopisnik, ki je sedaj v Zapadni puščavi pri Sollumu, poroča, da so britanske čete zajele celo 64. italijansko divizijo »Catanzaro« — okoli 14.000 mož. Težišče angleške ofenzive je sedaj zavzete močno utrjene luke Bardia, ki ima tudi zelo dobro pristanišče. Bardia je po britanskih poročilih že skoraj popolnoma odrezana od zaledja.

»Popolo d'Italia« piše, da je Anglija sedaj razkrila svoj cilj, da hoče uničiti Italijo. Zato je vrgla sedaj na egiptsko-libijsko bojišče vse svoje razpoložljive sile. Angleži so torej vrgli, kakor igralec, ves svoj denar na mizo. Sedaj se

mora odločiti, ali bodo dobili ali izgubili. Če izgube, jim ne preostaja, kakor igralcu, ki je vse vrigel na mizo, nič drugega ko samomor. Takšno stališče bo tudi Italija zavzela po porazu sovražnika.

Grki poročajo o novih krajevnih uspehih, zlasti okoli Kilsure, ki baje že gori in iz katere se je italijansko vojaštvo baje že umaknilo, ter pri Tepeleniju. Ob morski obali so izvršili Italijani močne protisunke ter se jim je posrečilo zavzeti zopet Porto Palermo. V Albaniji divjajo močni snežni viharji, ki zelo ovirajo vojne operacije, zlasti pa letalske.

Angleži poročajo, da so angleški bombniki že tretjo noč zaporedoma bombardirali mesto Mannheim. Druge skupine angleških letal pa so bombardirale Milan. Po angleških poročilih je preživel London v noči na 19. decembra že drugo mirno noč brez vsakega alarma.

Posledica triurnega razgovora med Petainom in nemškimi veleposlanikom Abetzom je bila, da je Lavalova Internacija bila preklicana in da odpotuje Laval v posebni misiji zopet v Pariz. V francoski vladi je Lavalu zagotovljeno vplivno mesto. Veleposlanik Abetz je zapustil Vichy.

Nemška vlada čaka na poročilo veleposlanika Abetza in šele potem bo zavzela svoje definitivno stališče z ozirom na spremembe v francoski vladi.

Novi francoski sun. minister Flandin je okrevaj in bo v kratkem prevzel svoje mesto.

Rooseveltov odposlanec polkovnik Donovan je z letalom prišel iz Lizbone v London. O njegovi misiji še vedno ni točnejših informacij.

Ameriški mornariški minister Knox je izjavil, da bo ameriška vlada naročila še 40 novih rušilcev. V ta namen ima vlada na razpolago 252 milijonov dolarjev. Za razširjenje ladjedelnic ima vlada na razpolago 8 milijonov dolarjev.

Med Argentino in Urugvajem je bila skienjena vojaška zveza, po kateri bosta obe državi skupno branile nedotakljivost ustja veletoke La Plate. V primeru vojnega napada bosta obe državi skupno uporabljale pomorska in letalska oporišča. Na panameriških konferencah bosta obe državi nastopale skupno.

Ameriški delavci v letalskih tovarnah »Lockheeda« in »Vega« so delali po dve naduri na dan, da so zbrali na ta način potrebni denar za en bombnik, ki ga bodo poslali angleški vladi kot božično darilo.

Siamska vlada je izjavila, da je pripravljena rešiti spore z Indokino na miren in prijateljski način.

Po vesteh francoske vlade v Vichyju je Siam mobiliziral 300.000 mož.

Težkoče tekstilnih trgovcev

Nemogoči predpisi o rednih mesečnih poročilih — Kako je s čistim zaslužkom

Trgovsko gospodarstvo preživlja danes izredno težke čase. Poleg pomanjkanja blaga povzročajo tudi vojne razmere velike težkoče. Predvsem pa navdaja trgovce skrb za ohranitev lastne eksistence. Navidezno izgleda to kot navadno jadikovanje in teoretiziranje, če pa se bolj zamislimo v vse vprašanje, vidimo, kako mnogo grenke resnice je v vsem tem.

Trgovsko gospodarstvo se danes duši v preobilici predpisov. Med temi je tudi vse polno takšnih določb, ki so popolnoma neizvedljive. Te določbe so bile izdelane za zeleno mizo ter so daleč stran od praktičnega življenja ter od vsakdanjih potreb. Zadostuje če tu opozorimo, da mora vsak tekstilni trgovec vsak mesec podati seznam blaga, ki ga ima na skladišču, seznam blaga, ki ga je v preteklem mesecu prodal in seznam blaga, ki ga je kupil. Že srednje velika tvrdka bi morala delati tudi do dva tedna ter v tem času zanemariti vse svoje običajno delo, če bi hotela ta predpis res natančno izvršiti. To pa je nemogoče in zato tudi vsi ti sezname in popisi ne morejo imeti prave cene in so zato odveč.

Druga velika stvar, ki muči trgovce je vprašanje cen. Če se hoče to vprašanje pravilno presoditi, se je treba postaviti na stališče trgovca, seveda na stališče solidnega in poštenega trgovca, ki ima vedno pred očmi tudi interes svojega odjemalca. Posebno pa je vprašanje cen kočljivo za tekstilno trgovino.

V zadnjem času se množe primeri, ko se presoja zaslužek trgovca, zlasti pa tekstilnega, popolnoma nestrokovno. Zato treba tudi o tem vprašanju spregovoriti odkrito besedo, da se bodo že enkrat nehale te neresne sodbe.

V trgovini treba upoštevati tri stvari pri določevanju cen, po katerih naj se blago prodaja, in sicer: dnevno tržno ceno, režijo in zaslužek. Mnogim ljudem ni jasno,

kaj je dnevna tržna cena.

Zato je treba predvsem poudariti, da te cene ne določa trgovec. Ki prodaja blago, temveč to ceno določa dohavitelj oziroma njegova ponudba. Cena pa je nadalje odvisna tudi od tega, kakšen tečaj določi Narodna banka za plačilna sredstva, končno pa je cena blaga odvisna tudi od javnih davščin, ki se pobirajo od tega blaga.

S stališča nacionalnih interesov je neoprostljiva napaka, če se pro-

daja blago izpod dnevne tržne cene, ker mora na ta način priti trgovina v nered, nered v trgovini pa slabo vpliva na vse gospodarstvo, ter je s tem škodljiv tudi za državo in samoupravna telesa. Kajti večino davščin plača blago. Če pa trgovec ne sme vračunati vseh stroškov v blago, potem je jasno, da mora trgovec propasti, oziroma da je trgovina konec. Zato drži, da je trgovina brez dnevnih tržnih cen popolnoma nemogoča in samo na tej podlagi se more vzdržati trgovec. To velja t. k. kadar se cene dvigajo, ravno tako pa tudi takrat, kadar cene padajo. Vedno velja za trgovca ceno, po kateri more zopet nabaviti prodano blago.

Kritje režije

Vsi stroški, ki obremenjujejo blago, so režija. Večinoma gredo ti stroški predvsem v korist drugim in trgovec navadno nima od njih nič. Med te stroške treba šteti najemnino za lokal, davke, določke, vse javne davščine, plače nameščencev, kurjavo, razsvetljavo, telefon, poštno stroške, takse in kolke, pisarniške potrebščine, stroške za čiščenje lokalov, socialne prispevke, razne zavarovalne premije, provizije, reklamo, bančne obresti itd. Da more kriti vse te izdatke, ki so dostikrat višji kakor pa je cena blaga, mora seveda trgovec zvišati ceno blagu. Iz tega se vidi, da ni trgovec listi, ki določa ceno blagu, temveč drugi činitelji. Če mora n. pr. plačati trgovec še enkrat višji davek, potem je država, ne pa trgovec, podražila blago. Režija je seveda v mestih znatno višja ko na deželi in v Zagrebu je znašala pred sedanjem vojno okoli 26 odstotkov.

Čisti zaslužek trgovca

Tudi o čistem zaslužku trgovca so ljudje navadno zelo slabo poučeni. Teoretično bi morala biti stvar s čistim dobičkom naslednja. Če velja n. pr. blago 100 din in

znašajo režijski izdatki 26 odstotkov, dovoljeni čisti dobiček trgovca pa 25 odstotkov, bi morala znašati cena blagu 151 din. Če trgovec blago dejansko prodaja po tej ceni, pa vendar ne znaša njegov zaslužek 25%. Kajti dostikrat mora kupcem priznati popust, tako uradnikom, znancem itd. Nekaj blaga se tudi pokvari. Če ostane blago neprodano, izgubi na vrednosti in takšno blago je treba prodati tudi izpod nabavne cene. Ne sme se tudi prezreti, da se vedno nekaj blaga tudi pokrade. Trgovec kupi nadalje blago v zabojih in včasih ni v zabojih ista količina, kakor bi morala biti. Vse to gre na račun čistega dobička trgovca. ki na ta način pade na 10, a tudi na 5 in še manj odstotkov. S tem dobičkom pa mora trgovec vzdrževati sebe in svojo rodbino, skrbeti, da je za starost preskrbljen in nabrali si rezervno, da more tudi nekaj tvegati, kajti vsaka trgovina ima tudi svoj riziko. Trgovine brez rizika ni!

V teoriji je seveda trgovec zaslužek zagotovljen, ker po teoriji more trgovec vse stroške vračunati v blago in njegov zaslužek ostane nezmanjšan. Tako je v teoriji, da pa je v praksi čisto drugače, jasno kažejo primeri, ki smo jih navedli. Posebno pa vse te teorije nič ne veljajo v sedanjem času. Kolikrat mora trgovec blago preplačati, samo da ga dobi, cene pa kljub temu ne sme zvišati, ker je cena za dotično blago maksimirana. Ne preostaja nič drugega, kakor da trgovec sam nosi izgubo. Zato pa bi bilo edino pravilno, če bi pristojni činitelji vse to upoštevali in ne presojali dela in zaslužka trgovca krivo ter bili vsaj toliko objektivni ter priznali tudi trgovcu, da so sedanje izredne razmere tudi razmere v trgovini popolnoma spremenile. Tudi trgovec se mora začeti in njegove težave se morajo upoštevati, ali pa bo konec vse trgovine, s tem pa tudi zbiranja narodnega kapitala in plačevanja davkov.

Denarstvo

Sprejemanje in izplačevanje kovancev

Poštna direkcija je izdala naslednjo okrožnico na vse pošte:

Z zakonom o odlegnitvi starega kovanega denarja iz obtoka in o kovanju novega z dne 31. julija

1937. so izpremenjene določbe glede višine vplačil in izplačil v kovanem denarju.

Dosedanji predpisi v tem pogledu so razveljavljeni.

Državne, banovinske in občinske blagajne (torej tudi pošte) so dolžne sprejemati kovance po 50, 20 in 10 dinarjev v neomejeni količini.

Privatnikom smejo pošte izplačevati kovance po 50 in 20 dinarjev do zneska 1000 dinarjev pri

enem izplačilu, kovance po 10 din pa do zneska 500 dinarjev.

Kovan drobiž so dolžne sprejemati vse državne, banovinske in občinske blagajne v naslednjih zneskih.

Kovance po 2 din do zneska 2 tisoč dinarjev,
kovance po 1 din do zneska 1500 dinarjev,
kovance po 0,50 din do zneska 1200 dinarjev,
kovance po 0,25 din do zneska 500 din.

Privatnikom pa smejo izplačevati pošte pri enem izplačilu:

kovance po 2 din do zneska 500 dinarjev,
kovance po 1 din do zneska 200 dinarjev,
kovance po 0,50 din do zneska 100 dinarjev,
kovance po 0,25 din do zneska 25 dinarjev.

Glede odvajanja kovancev veljajo dosedanj predpisi.

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 15. decembra navaja naslednje spremembe (vse številke v milijonih din):

Kovinska podloga se je skupno zvišala za 2768 na 2.648'19.

Dize izven podloge so se povečale za 11'04 na 646'07.

Vsota kovanega denarja je narasla za 8'6 na 1875.

Posojila so se skupno zmanjšala za 2'3 na 1.860'1.

Vrednostni papirji so izkazani v vrednosti 3277, za 8'9 več ko v prejšnjem izkazu.

Eskont bonov nar. obrambe se je zvišal za 132 na 6.460.

Razna aktiva so se zmanjšala za 14'3 na 1.882'0.

Obtok bankevcv je padel za 21'2 na 13.431'7, obveze na pokaz pa so se zvišale za 188'29 na 3 tisoč 322'19.

Razna pasiva so narasla za 5'6 na 375'8.

Skup. dejanska vrednost skupne podloge je izkazana s 4.237'1 (prej 4.192'6).

Celotno kritje se je zvišalo od 25'27% na 25'29%, samo zlato pa je ostalo z 20'99% neopremenjeno.

Obrestna mera je ostala še nadalje nespremenjena.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično s n a z i oblike, klobuko itd. Skrobi in svetlofika srajce, vratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH

Poltjanski nasip 4 C. Selenburgova ul. 8

Telefon št. 22-72.

The Rex Co.

Ljubljana

Gradišče št. 10

Telefon št. 22-66

Davčni svetovalec

1/2 % pobotniške takse za službene prejemke privatnih nameštencev

Družba z o. z. Lj. — Vprašanje: »Financijski glasnik« v svoji decembrski številki navaja, da plašajo privatni nameštenci 1/2% takso, ako obstoje o izplačilu njihovih prejemkov kakšni pismeni podatki. Za take smatra »Financijski glasnik« predvsem podpisane ali nepodpisane plačilne spiske, vknjižbe na tekoči račun, vpise v blagajniško knjigo oz. knjigo uslužbenkega davka itd., torej kakršne koli pismene dokaze, da jim je bilo izplačilo plač ali drugih prejemkov dejansko izvršeno. Ker se to pojasnilo ne strinja s prakso, ki vpise v blagajniške knjige ali v knjige uslužbenkega davka ne prizna za pismene podatke, prosimo za pojasnilo, kako naj se ravnamo, da preprečimo kaznovanje.

Odgovor: Po našem mnenju stališče »Financijskega glasnika« glede 1/2% pobotniške takse ni pravilno. Finančno ministrstvo je z okrožnico št. 10318/III obvestilo vse finančne direkcije in od te so dobile vse davčne uprave in oddelki finančne kontrole navodilo, da seznami za plačilo uslužbenkega davka, davčne knjižice, sumarno knjiženje v blagajniških

knjigah in podobna posvedčenja izvršenega izplačila plač nesporno ne služijo več kot podlaga za davčno obveznost. Taksa se mora plačevati samo v primeru, ako se izplačilo potrdi s pobotnico, ako se izvrši po podpisanim ali nepodpisanim seznamu ali ako se plača knjiži na tekoči račun. Dokler finančno ministrstvo te svoje odločbe izrečno ne prekliče, se mora smatrati, da je še vedno v veljavi. Določilo, za kakšna izplačila je plačevati takso, je izjemno določilo in se mora po običnem pravilu striktno interpretirati. Smatrati se zaradi tega mora, da izplačila, ki se ne izvrše proti pobotnici, po seznamu in po knjiženju na tekoči račun, nikakor niso zavezana pobotniški taksi.

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA
KOPITARJEVA 6

Nudi po izredno nizkih cenah: Saldna konte, štracice, leurnate, šolske zvezke, mape, odicmalne knjižice, risalne bloke itd.

Doma in po svetu

Zaradi smrti dr. Korošca se bo izvedla mala rekonstrukcija vlade. Hrvatski ministri pa ostanejo vsi na svojem mestu in se smer vladne politike ne bo prav nič spremenila.

Novi predsednik hanovinskega odbora JEZ dr. Kulevec je imel ob svoji izvolitvi daljši programatični govor, v katerem je med drugim dejal: Z vsemi silami bom vedno delal za cilje, za katere se je boril moj veliki prednik dr. Korošec, to je za zmago krščanskih načel in za slovensko avtonomijo. Slovenska avtonomija je velik ideal, za katerega se bom vedno boril z vašo pomočjo. Ta avtonomija je popolnoma v skladu z državno mislijo naše ljubljene Jugoslavije. Mi ljubimo to državo in samo v njej si zamišljamo svoje življenje. Na čelu svoje države imamo naš domači vladarski rod Karadjordjevičev, ki ga naj Bog poživi!

Zun. minister dr. Cincar-Marković bo vrnil obisk madžarskega zun. ministra že v prvi polovici januarja.

Iz Moskve je sporočila naša delegacija, da je dosegla sporazum s sovjetskimi oblastmi glede dobave sovjetskega bombaža ter bombažnih odpadkov. Upati je, da se bo mogel začeti uvoz sovjetskega bombaža v Jugoslavijo že prihodnji mesec.

Direkcija za zun. trgovino ima že 280 nameštencev, nastavitelj pa hoče še 50 nameštencev. Tudi urad za zun. trgovino v Zagrebu hoče namestiti še 50 uradnikov. Ali bo zvišan? Zato pa tem manj poslovi! Vprašamo le, kdo bo vse te uradnike plačeval?

Podružnica centrale za drva bo ustanovljena v Ljubljani. Kakor čujemo, bo imenovan za direktorja centrale inž. Munič.

Osebnostne spremembe pri TPD. Med vodilnimi uradniki Trboveljske premogokopne družbe so bile večje osebnostne spremembe. Upokojen je ravnatelj kočevskega rudnika inž. Lipužič. Na njegovo mesto pride ravnatelj inž. Hamrla iz Rajhenburga. Tu prevzame vodstvo obratovodja ravnatelj Dular. Obratovodja Mastnak iz Zagorja gre k centrali TPD v Ljubljano v tehnično-študij-

L. KETTE

LJUBLJANA
Aleksandrova cesta 3

VSE PREDMETE
MOŠKE MODE

Vedno zadnje novosti
svetovnih modnih
center
Cene in postrežba
solidna

ski oddelek, na njegovo mesto pride obratovodja Malovrh iz Vzhodnega obrata v Trbovljah. Obratovodji pa postane inž. Kersnič na Terziji in inž. Gostiša na separaciji v Trbovljah.

»Službene novine« z dne 18. decembra so objavile uredbo o komandi teritorialne zračne obrambe, uredbo o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o ustroju vojske in mornarice, uredbo o mletju in kruhu ter naredbo o prijavljanju proizvodnje, prometa in zaloga blaga.

Načrt pravilnika o ustanavljanju uvoznih zajednic v Beogradu in Zagrebu ter njihovih v poslovnih central je izdelala Direkcija za zun. trgovino.

Finančno ministrstvo je kaznovalo tovarnarja usnja Deutscha v Kulj z denarno globo 15 milijonov din, ker je utajil približno 10 milijonov din davkov. Tovarnarja je ovadil njegov bivši tovarniški sofer. Novo poslopje zavoda za gluho-nemo in slepo dečo so začeli zidati v Zagrebu. Gradbeni stroški so proračunani na 7 milijonov din.

V parnem mlinu v Stanišću pri Somboru, ki je last vdove po Martinu Leviju, je nastal požar ter je zgorelo 30 vagonov pšenice ter 5 vagonov otrobov.

Madžarska akademija znanosti je sedaj prevzel še zunanje ministrstvo.

Papež je začel akcijo, da bi se za božične praznike obdarovali vojni ujetniki z darili.

Dosedanji dunajski župan dr. Neubacher, ki je bil župan od priključitve Avstrije k Nemčiji, je bil razrešen svoje dolžnosti, ker bo imenovan za nemškega poslanika v Bukarešti. Za novega dunajskega župana je bil imenovan bivši avstrijski minister Jung.

Vodja Romunije gen. Antonescu je sedaj prevzel še zunanje ministrstvo.

General Antonescu je prevzel vrhovno poveljstvo tudi nad vsem orožništvom, ki je bilo dosedaj podrejeno notranjemu ministru.

V romunskem premogovniku Lupeni je nastala eksplozija, ki je zasula veliko število rudarjev. Dosedaj so izveli izpod razvalin 54 trupel.

Iz Romunije poročajo o vedno novih sabotažnih dejanjih v petrolejskem ozemlju.

Romunska vlada je izvedla obsežno akcijo proti komunistom ter je bilo veliko komunistov aretiranih.

Namesto umrlega bivšega min. predsednika Chamberlaina je bil

pri nadomestnih volitvah v Londonu izvoljen kandidat konservativne stranke Bennet.

Anglija je kupila v Združenih državah Sev. Amerike zopet 16 trgovinskih ladij.

Volivni kolegij je izdal uradno sporočilo, da so pri zadnjih ameriških predsedniških volitvah dobili demokrati 449, republikanci pa 82 poslancev.

Madžarsko finančno ministrstvo je objavilo dekret, s katerim se uvajajo velike davčne ugodnosti za one, ki predelajo ali razširijo svoja stanovanja, ker upa finančno ministrstvo, da se bo na ta način povečalo število malih stanovanj. Iste ugodnosti veljajo tudi za zgradnje zaklonišč.

Dobava petroleja v Ljubljani

Združenje trgovcev v Ljubljani obvešča vse člane trgovce z živili, da dobijo nakaznice za dobavo petroleja pri mestnem preskrbovalnem uradu na Krekovem trgu, Mahrova hiša odd. 12. Vsak naj prinese s seboj seznam svojih odjemalcev in njihovih družinskih članov. Opozarjamo, da dobe nakazilo za petrolej prvenstveno le za one svoje odjemalce, ki nimajo električne razsvetljave.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja delodajalce,

da so v prejšnjem mesecu dostavljeni plačilni nalogi zapadli v plačilo. Prispevki morajo biti poravnani v osmih dneh po prejemu plačilnega naloga!

Za čuvanje pravice zavarovancev do pokojnine je potrebno, da so zavarovalni prispevki dejanske plačani!

Te opozorilo je smatrati kot opomin! Proti delodajalcem, ki ne bodo poravnali prispevkov, mora urad uvesti prisilno izterjavo brez predhodnega opomina. Urad izvršuje važne socialne dolžnosti, ki ne dopuščajo odlašanja.

Koliko trgovcev gre na letni dopust in odmor?!

1-2%,!! Vsi drugi pa se mučijo in delajo brez ozira na zdravje!

Zato vsaj doma pijte

RADENSKI ZDRAVILNI VRELEC

Istega z rdečimi srci,

našo najboljšo prirodno mineralno vodo. Zdravje in užitek!

Manufakturna in modna veletrgovina FELIKS URBANC LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 1

prejetoča cenjenemu občinstvu svojo vedno najnovejšo zalogo manufakturnega in modnega blaga za moške in ženske, svile, vse vrste platna, belega blaga, žepnih in naglavnih cobcev, zaves, pregeinjal, preprog itd. po najnižjih cenah. - Postrežba solidna in točna

LA NATIONALE

Akcijska družba za življenjsko zavarovanje. Zavarovalna družba proti požaru in eksploziji

FILIJALA V ZAGREBU

Ustanovljeno v Parizu

LETA 1830

Glavnica: 75.000.000 — francoskih frankov

Fondi: 1.500.000.000 — francoskih frankov

LETA 1830

Glavnica: 50.000.000 — francoskih frankov

Čekovni račun za življenje št. 89.652

Naslov za brzojavke: LANATIONALE Telefon št. 86-41

Čekovni račun za požar št. 39.653

Glavno zastopstvo za dravsko banovino:

Predstavnik: A. M. FRIEDRICH, LJUBLJANA, Tyrševa cesta 1a — Telefon št. 47-58

Tovarna moških športnih čepic, raznih pletenin,

kakor tudi vseh vrst damskih klobukov in čepic v najbogatejši izberi

LJUBLJANA
Miklošičeva cesta

SAMO
LASTNI
IZDELKI

M. OGOREVC
GROSUPLJE